

referentie mfp

TROPENINSTITUUT

GROTE AULA / TEL.(020) 92 31 89 / 92 49 49
MAURITSKADE 63 / AMSTERDAM 1092 AD

ZONDAG 14 SEPTEMBER - 11.00 UUR
OCHTENDRAGA'S IN DE DHRUPADSTIJL gezongen door
DE DAGAR BROTHERS.

Ustad Nasir Zahiruddin Dagar en Ustad Nasir Faiyazuddin Dagar.

Zahiruddin en Faiyazuddin zijn twee broers die zich gewoonlijk presenteren als de (jongere) Dagar Brothers, evenals voordien hun oudere broers, wijlen Nasir Moinuddin (1966) en Nasir Aminuddin, van wie zij hun muzikale opleiding ontvingen.

De naam van de Dagarfamilie en de naar hen genoemde richting in de dhrupadzang, Dagurvani, is afgeleid van het gelijknamige dorp nabij Delhi.

Hier kwam de eerste representant van deze traditie vandaan: Vrija Chanda, een tijdgenoot van de legendarische Tan Sen, die in de zestiende eeuw leefde.

Bij dit concert worden zij begeleid door Gopal Das op de pakhawaj, de grote tweevellige trom. Musarrat Dagar, een dochter van Faiyazuddin, bespeelt de tanpura, het snaarinstrument voor het grondakkoord.

In samenwerking met het Tropeninstituut traden Zahiruddin en Faiyazuddin voor het eerst in Nederland op tijdens het Holland Festival van 1978.

Hoewel de dhrupad-stijl teruggaat op muzikale vormen die al bestonden in de 6e eeuw, werd de basis voor de huidige stijl gelegd rond de 16e eeuw, toen Noord-India onder de

heerschappij van de moghul-vorsten werd beïnvloed door Perzische en Arabische cultuurelementen.

In die tijd ging de Noord-Indiase muziek zich onderscheiden van de Zuid-Indiase en ontstond ook de khayalstijl, die nu verreweg het meest populair is.

De moeilijke en sterk gebonden dhrupad-stijl kent nog maar weinig vertolkers en de leden van de Dagarfamilie worden beschouwd als de allerbeste representanten van deze traditie.

Muzikale vorm

Een dhrupad-recital begint gewoonlijk met een uitvoerige alap, een langzame introductie van de gekozen raga, het melodie-patroon, zonder begeleiding van de trom.

Na deze alap volgt de compositie, de eigenlijke dhrupad, waarbij een strikte relatie bestaat tussen de gezongen versregels en de muzikale vorm.

Bij de variaties en improvisaties mag, anders dan bij de khayal, de compositie alleen ritmisch, maar niet melodisch gevarieerd worden.

De tekst is meestal religieus van aard, dan wel een lofzang op de vorst aan wie de compositie is opgedragen.

De dhrupad wordt niet op de tabla, maar op de pakhawaj begeleid: een grote tweevellige trom, waarvan het linkervel een prachtige diepe klank geeft.

Het meest gebruikte maatschema bij de dhrupad is chautal, een langzame cyclus van twaalf tellen.

Dhamar en Hori Dhamar, compositievormen die sterk verwant zijn aan de dhrupad, hebben een cyclus van veertien tellen: dhamar tal. De tekst is daarbij altijd gewijd aan de activiteiten van de herdersgod Krishna tijdens het Holi-lentefeest.

